

בעזהש"ת

דברי אלקים חיים

ממרוך אדמו"ר עט"ר שליט"א

וישלה תשפ"ו
גליון תצז

הוצאת זכרון שלמה
לעילוי נשמת הרה"ח שלמה
בהרה"ח מאיר מאשקאוויטש ז"ל

תוכן הקונטרס

דא"ח לפרשת וישלח
ליל שב"ק שנת תשפ"ה

דברות קודש
שב"ק פרשת וירא תשפ"ו
מתוך נועם שיח - ליל שבת קודש (ב)

אורח סלולה

בסדר עבודת היום (מ) - תפילה (כו) | ביקוד אש - (ט)

ואלה יעמדו על הברכה שנדבה לבם להחזקת הוצאת דא"ח ממרן אדמו"ר שליט"א

הנהלת איגוד מוסדות ויזניץ בארה"ק

הרה"ג ר' חיים בעק שליט"א לברכה והצלחה בכל הענינים	הרה"ג ר' יעקב יהושע ענגלאנדער שליט"א ראש ישיבת מחנובאק בעלזא לברכה והצלחה בכל הענינים ולע"נ אמו מרת שרה ב"ר אליקים געציל ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.	לע"נ הרה"ח אהרן קלמן ב"ר יצחק משה כהנא ז"ל ולע"נ הרה"ח אברהם ב"ר נח צבי איילענדער ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	הר"ר יהודה לייב שטרן הי"ו בעל קייטרינג 'בית מאיר' לברכה והצלחה בכל הענינים
--	---	--	--

הרה"ח אברהם ויזל הי"ו הרה"ח לוי יצחק הולנדר הי"ו לרגל אירוסים צאצאיהם יזכו לרוות נחת מכל יו"ח	הרה"ח יחיאל מיכל איינהורן הי"ו הרה"ח ישראל משה פרוימבין הי"ו הרה"ח מרדכי איינהורן הי"ו הר"ר חיים אורי רוננברג הי"ו לרגל הולדת הנינה - הנכדה - הבת יזכו לרוות נחת מכל יו"ח	הרב שמעון יהודה ארנסטר הי"ו לרגל הולדת הבן יזכה לרוות נחת מכל יו"ח	הר"ר ישראל שטיינר הי"ו הרה"ח שמואל שטיינר הי"ו לרגל הולדת הבן - הנכד יזכו לרוות נחת מכל יו"ח
הרב אפרים פישל אסקל הי"ו הרה"ח אליעזר חיים מנחם אסקל הי"ו לרגל נישואי הבן - הנכד יזכו לרוות נחת מכל יו"ח	הרב יהושע שטיין הי"ו לרגל נישואי הבת יזכה לרוות נחת מכל יו"ח	הרב אליהו קופמן הי"ו לרגל נישואי הבן יזכה לרוות נחת מכל יו"ח	הרב יאיר זכריה ורטהיימר הי"ו לרגל נישואי הבת יזכה לרוות נחת מכל יו"ח
הרה"ח ירמיהו דושינסקי הי"ו לרגל הולדת הבן - הנכד יזכה לרוות נחת מכל יו"ח	הר"ר אליהו בנימין גפנר הי"ו הרה"ח יוסף צבי גפנר הי"ו לרגל הולדת הבן - הנכד יזכו לרוות נחת מכל יו"ח	הרה"ח ישראל מאיר ברנט הי"ו לרגל הולדת הנכד יזכה לרוות נחת מכל יו"ח	הרה"ח יוסף אריה גפנר הי"ו לרגל אירוסים הבן יזכה לרוות נחת מכל יו"ח
הר"ר צבי הגר הי"ו הרב אלכסנדר הגר הי"ו לרגל הולדת הבת - הנכדה יזכו לרוות נחת מכל יו"ח	הר"ר חיים מאיר גלדציילר הי"ו הרה"ג נפתלי גלדציילר הי"ו לרגל הולדת הבת - הנכדה יזכו לרוות נחת מכל יו"ח	הר"ר ישכר דוב בעריש קליינמן הי"ו לרגל הולדת הבן יזכה לרוות נחת מכל יו"ח	הר"ר משה חיים הרשטיין הי"ו לרגל הולדת הבן יזכה לרוות נחת מכל יו"ח
הר"ר אברהם דניאל פרוכטר הי"ו הרה"ח צבי פרוכטר הי"ו הרה"ח משה פרוכטר הי"ו לרגל הולדת הבת - הנכדה - הנינה יזכו לרוות נחת מכל יו"ח	הרב מנחם משה פרנקל הי"ו לרגל הולדת הבת יזכה לרוות נחת מכל יו"ח	הר"ר ישראל ויזל הי"ו לרגל הולדת הבת יזכה לרוות נחת מכל יו"ח	הר"ר חיים מאיר וסרמן הי"ו לרגל הולדת הבת יזכה לרוות נחת מכל יו"ח
לעילוי נשמת הרה"ח שמואל דוד ב"ר יקותיאל יהודה וייספלד ע"ה נתרם ע"י חתנו הרה"ח משה פרוכטר הי"ו	לעילוי נשמת הרה"ח יהושע ב"ר יצחק אייזיק פרידמן ע"ה נתרם ע"י בנו הרה"ח חנוך פרידמן הי"ו	לעילוי נשמת האברך הרה"ח ברוך שמעון ע"ה ביבלחט"א הרה"ח חיים מאיר הי"ו ויזל נתרם ע"י אביו הרה"ח חיים מאיר ויזל הי"ו	הר"ר פנחס אלימלך קלפר הי"ו הרה"ח צבי אריה וויס הי"ו לרגל הולדת הבת - הנכדה יזכו לרוות נחת מכל יו"ח

דברי אלקים חיים

ליל שב"ק פרשת וישלח תשפ"ה

רמה, ותרגומו נפקו צריש גלי, צרי"ש
 נוט' ר'צו ש'מעון צ'ר י'וחאי, זכות
 תורתו של רשצ"י ינאו בני ישראל מן
 הגלות, כמ"ש צוה"ק (ס"ג קכד): **צספרא**
דא יפקון מן גלותא. עוד כתב שם (ד"ה
 ח"י על פי) **צרי"ש** נוט' ר'צו י'שראל
 צ'על ש'ם, זכות תורתו של הצעש"ט
 ינאו בני ישראל מן הגלות, וכמ"ש
 הצעש"ט צמכתבו המפורסם (הנדפס צסוף
 ספה"ק בן פורת יוסף) ששאל את פי משיח
אימתי קאתי מר וענה לו כשיפולו
מעיינותיך חונה. ואמרתי להוסיף על
 דבריו, **וצני ישראל ינאים ציד רמ"ה,**
 תורת הזוהר ותורת הצעש"ט הק' —
 הקשורים זה בזה — מאירים דרכו של
 אדם ועי"ז ציכלתו להיות מרומם.

*

השבוע חל יום הולדתו של זקיה"ק
האמרי חיים זי"ע, חיים
מאי"ר מרמוז על כך שהאיר את חיי כל
 איש יהודי, הוא היה משכיל להיכנס

כי היית מחסה לי מגדל עז מפני
אויב (תהילים סא, ד) ⁶ אחת מן
 היסודות בעבודת השי"ת הוא להיות
 האדם מרומם בכל עת וזמן, בכל מצב
 אליו הוא נקלע אל יפול רוחו בקרבו
 אלא תמיד יהא מרומם. האויב הגדול של
 האדם הוא היצר הרע המחפש ומצקש
 תמיד להפיל את האדם ליאוש לכל יהיה
 מרומם, אך יש ללחום כנגדו ולא להניח
 לו, אלא בכל עת וצכל מצב צתמידות
 ממש יהא האדם מרומם, וזהו כ"י הי"ת
 מ'חסה לי מ'גדל ע'ז מ'פני א'ויב
 הר"ת גימ' רמ"ה עה"כ, על האדם
 לרומם את רוחו תמיד וזה יהיה לו
 למחסה ומגדל עז מפני האויב הגדול.

לשם כך יש ללמוד ולעסוק צתורת
רשצ"י ותורת החסידות שהם
 מרוממים את האדם. צספה"ק **דגל**
מחנה אפרים (צשלת, ד"ה ח"י צריש גלי
 הצ') פירש את דברי התרגום על הכתוב
 (שמות יד, ח) **וצני ישראל ינאים ציד**

א. רבינו שליט"א שורר אשת חיל בניגון יו"ט, אחר אמר אשר השבוע מרומז בתורה חג הסוכות במאמר הכתוב (בראשית לג, יז) ויעקב נסע סכתה. (יעוין בוזה"ק דכתוב זה נאמר על חג הסוכות (זח"ג ק:)).

רחשון [ליידער צנוהג שצעולם אשר השמחה גדולה ביותר אלל מי שעצרו כמה שנים מנשואין], אולם זקיה"ק ענה: לאו, יש לו כבר כמה ילדים. ר' מאיר היה נדהם מגודל השמחה זה היה זקיה"ק שרוי בלידת בן לאחד החסידים. צעלותו לתפילת המנחה פגש בר' שלמה לונדנר וסיפר לו בהתרגשות את דבר המעשה באמרו: נישט זי גלייבן וואס פאר א רבי מיר האבין, אשר שמח כל כך בשמחתו של הזולת. אכן לא די לזכור זאת, עלינו לחזור על כך וללכת בדרכיו.

לחך רגשותיו של הזולת, ראינו זאת פעמים הרבה בכל מהלך ימי חייו, הן צעת שמחה היה תמיד שמח בשמחתו של כל אחד, והן צעת נער היה צוכה ומנטער צרתו של כל אחד. שמעתי מר' מאיר מגיד ע"ה אשר פעם צערב שבת של אחת משבתות החורף בשנת תשכ"ה, הלך לבקר אלל זקיה"ק אשר שהה אז בבית דודי הרב משה ארנסטר ז"ל. מיד כשנכנס פנה אליו זקיה"ק בשמחה עצומה: השמעת כבר? לשלמה לונדנר נולד בן, ר' מאיר שאל מיד האם זה בן

נועם שיח

פנינים, אמרות מהורות וסיפורי צדיקים
מתוך ליל שב"ק פרשת וירא תשפ"ו (ב)

יכבדוהו באשר הוא הסב הגדול, שמחתן בת נכדו (שהיה דבר נדיר ביותר בזמנו), אחר הפצרות רבות פעלו אצלו שיבא, אך בתנאי כי בצד יעמוד ולא ויטול שום כיבוד, וכן הוה.

לאחר החופה ניגש הרה"ק ר' דוד מרחמסטריווקא זי"ע (שהופיע שם לכבוד השמחה) אל הרה"ק ר' שלמה זי"ע, ושאל בשלומו - ועשה עצמו כמבקש לדעת מדוע נמנע הרה"ק מלגשת לחופה - אם אינו חש בטוב ואם סובל ממהו, השיבו הרה"ק ר' שלמה זי"ע, כי יש לו יסורים, הוסיף הרה"ק ר' דוד זי"ע ושאלו איזה יסורים יש לו, ענהו: "יסורי באים מהכבוד שחולקים לי, ואין חפצי בהם".

זקיה"ק האמ"ח פירש את הנאמר בתפלת ראש השנה (בפיט לשחרית לאדר"ה) 'וקטנתי מעש לכן אזחיל', זה עצמו שעלי להתייגע ולעשות מעשים לבוא לידי קטנות וענוה, מזה אזחיל ואירא. והיה אומר: "רבי משה אליעזר (החסיד ר' משה אליעזר פוקס ע"ה - דודו של החסיד ר' מרדכי חנא), לא היה צריך לעמול על מדת הענוה", לא השיג בכלל גאווה מה הוא, וכי במה לו להתגאות ולהתייגר.

בשלחן השני

מי שדעתו שפלה

השבוע חל יו"ד של חותני זי"ע, פעם, אחר שהיה חותני לביקור אצל זקיה"ק זי"ע, הייתי אצל זקיה"ק יחד עם הרבנית, פנה איפוא זקיה"ק אליה בהתפעלות על אביה אשר רואים עליו אז ער איז א ריכטיגער טשערנאבלער קינד, מיט דו פשטות, מיט דו ענוה.

פעם כשהיה מו"ח זי"ע בארה"ב קבלו פניו במעמד 'קבלת פנים' גדולה בסאטמר, חותני זי"ע - אשר סלד מכל כבוד, לא סבלה נפשו את הכבוד הזה ולשונו נעתקה מפיו עד שנאלם מלדבר, ואף הוזקק בשל כך לרופאים.

השמרו לכם עלות בהר

כבר ספרתי כי בהתקרב שמחת נישואי האדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל עם נכדת הרה"ק ר' שלמה מזוועהיל זי"ע, גילה הרה"ק ר' שלמה זי"ע שאין בדעתו לבא לשמחת החתונה, וכי נפשו לא סבלה העסק מכיבודים, והיה ירא לנפשו כי וודאי

הקומוניסט"ן, השתדל למענו אחד מקרוביו אצל הפקידים הבכירים, ועלתה בידו להשיג אישור הכניסה לארץ ישראל. אך הנה כאשר הגיע חותני אל הרציף נוכח לראות שהספינה תפליג בעיצומו של יום השבת, וסירב לעלות על הספינה. אמרו לו: הרי יש בכך גדר פיקוח נפש ומותר מצד ההלכה להפליג בשבת, אך הוא עמד איתן בשלו נחרץ מתוך שלות הנפש.

רק אחר שהעריב יום השבת הועיד פניו שנית אל הספינה. והנה נוכח לראות שהספינה עודה ניצבת על עמדה, כמו המתינה בשופי לבואו, ואכן נתברר שאירעה תקלה בספינה ולא יכלה לצאת לדרכה עד אותה שעה אחר גמר סעודתו.

הערכה רבה היה לו בכל מקום, אלע האבן ארויף געקוקט אויף איהם, דכירנא אחר נישואי כאשר אמי ע"ה נסעה לאמריקה, בחזרתה, סיפרה לי שהבחינה בהערכה המרובה שיש לחותני שם.

בחדשי הקיץ כששהה האדמו"ר מבעלזא זצ"ל בשכונת קטמון בירושלים היה מו"ח הולך לשולחנו כל ליל שב"ק, והוא היה חולק לו כבוד. ושמעתי מהמשמשים בקודש, שהיה האדמו"ר ממתין לבואו של חמי זי"ע והיה שואל אם 'רבי זושא'לע איז שוין דא'.

אוהב את השלום

מו"ח זי"ע שמו 'משולם זוסיא' - ע"ש אא"ז הרה"ק ר' משולם זוסיא מזינקוב זי"ע, וכשמוכן היה, מושלם היה במידותיו, און ער איז געוועהן אזו סעריוד, הרבה יש לישוח מדרכיו, היה לי ב"ה הזכיה להסתופף בצילו עשרים וחמש שנים - מעת נישואי, רבות ראיתיו וקניתי ממנו, אשרי שזכית לזה.

הוא היה נכד לאא"ז ה'אהבת שלום', והיה 'אוהב שלום' כפשוטו של ענין, היה מרבה לעשות שלום בין איש לרעהו, חיפש להשקיט מריבות וקטטות למען השלום, ובשכר זה התברך בברכת השלימו"ת, להיותו שלם בגופו, שלם בממונו, ושלם בתורתו.

מו"ח לא היה משופע בממון כלל, ועכ"ז בכל עת שבא לפניו מאן דהוא וביקש צדקה היה מוציא מארנקו [- אשר היה מונח תדיר בכיסו השמאלי] סכום מכובד לצדקה, והייתי עומד ומשתומם מהיכן הגיע לידו ממון זה, ואמרתי בליבי שאין זה אלא מתנת ה' אשר נתן ברכה בממון שבכיס - בראותו חשקת לבו להטיב לזולת".

במקום גדולתו

כבר סיפרתי שכאשר הוכרח חותני להמלט מארץ מולדתו מחמת

^ח וכידוע שלאא"ז האהב"ש היה 'לעדעל' - מברכת רבו הק' מטשארני אוסטראה - אשר תמיד מצא שם ממון לחלק לכל מבקש.

ה'חזון איש" זצ"ל

השבוע היה היא"צ של בעל החזו"א זצ"ל, היה לו הערכה גדולה לויז'ניץ, מאוד החשיב את המקום הזה, היה מדמה את ה'שיכון' - בהיותו הר שעולים אליו מכל עבר - להר המוריה, ומנגד גם זקיה"ק ואבה"ק החשיבוהו למאוד, אבה"ק היה מתייחס אליו ביתר כבוד משאר גדולי ליטא, לצד גדולתו בתורה החשיבוהו גם בגודל מעלתו ועבודתו, ער איז געוועהן א אנדערע זאך א אנדרען מסכתא.

דכירנא בשנת תשי"ג בחנוכת הבית לביהמ"ד הגדול הישן, בעת שבא ה'חזון איש' להשתתף במעמד, קם זקיה"ק זי"ע מכסאו - הכסא היחיד שהובא שם לכבודו - ומסרו לחזו"א, כשהוא בעצמו התיישב על הספסל על ידו, דודי ז"ל מסערעט כאב על כבוד אחיו ואמר "האסט נאך גיהאט אזא שיינעם טאטן וי איהם", אך הוא לא שת לבו לדברים באמרו: "כבוד התורה".

הרבה היה אבה"ק נכנס אליו, גם רבי יודא'לי ע"ה היה הרבה בא אליו ויושב אצלו שעות ארוכות, מירושלים היה נוסע אליו - נסיעות שארכו שעות ארוכות באותם הימים.

בהר הקודש

זוכר אנכי שהיה הולך לטייל עם משמשו ר' קלמן בחורשה ע"י השיכון [היכן שכהיום רח' עזרא]², בלילי שבתות אהב לטייל עד ביהמ"ד לשמוע וליהנות מעריכת שלחנו של זקיה"ק³.

כשבנה זקיה"ק את בית מדרשו הורה לעשות גנרטור בביהמ"ד משום כבודו של החזו"א¹ גם המאור בבית זקיה"ק היה מגנרטור זה, אף לבית אביזי"ע משכוחשמל - למאור - לשני חדרים בביתו מהגנרטור.

ולאחר פטירת החזו"א כאשר נשבר הגנרטור והיו צריכים לתקנו בממון רב, עשה אבה"ק מגבית מיוחדת, ואף נשא דרשה בביהמ"ד לצורך הדבר.

וטבל במים איש טהור

אף מקוה טהרה היה לו - לחזו"א - בביתו אשר שם היה טובל.

גם גיסו הגאון ה'סטייפלער' זצ"ל הקפיד על טבילת מקוה, היה בא לטבול במקוה כאן בשיכון אף ביום השבת קודש, וכשהניח מאן דהוא ספסל ליד בור הטבילה בכדי למנוע מהבאים להיכנס ולטבול במקוה החם, הזיז בעצמו את הספסל ונכנס לטבול.

² זכור לי המראה איך שהיה אז תופס את מקלו לאחריו בשני ידיו, ומיישרה ע"ג גבו - לבריאות אבריו.

³ וסיפרו לי שכששמע שמוחאים כף בזמירות (כמנהגנו להתיר לכבוד שב"ק), פנה ללכת שלא יצטייר כאילו הוא מורה היתר בדבר.

¹ אשר היה חושש לחילול שבת בשימוש בחשמל בשבת.

שמועתו היתה לקויה משום שמירת שבת, וגופא דעובדא הוה שבעת שהיה בסיביר הוכרח בשב"ק לעמוד בחוץ כשומר, ושכח את מעילו בער"ש כשהוא תלוי על העץ, ומחשש להשתמש במחובר לא הורידו בשבת ונשאר לעמוד שעות ארוכות בקור - ומשם נפגמה שמיעתו.

אחר זמר 'חסדי ה' (לרגל י"ז חשוון):

מתאמרא בשם צדיקים לפרש הפסוק (איכה ג, כב) "חסדי ה' כי לא תמנו וגו'" אשר חסד הוא לאדם בידעו כי אינו ת"ם ושלם, מכיר ויודע הוא כי על אף כל מעשיו לא עשה כלום, והכל מרחמי הבורא ית' - "כי לא כלו רחמיו".

תפקיד האדם בעולם לעבוד על התמימות, בבחי' יעקב שעליו נאמר (בראשית כה, כז) "ויעקב איש תם יושב אהלים", ת"ם היינו אמת, "מי שאינו חריף לרמות קרוי תם" (לשון רש"י שם), תמימות ירמוז לענוה, 'האי מאן דיהיר בעל מום הוא' (מגילה כט.), גם ת"ם נוט' ת'אכלו מ'צות (אמ"ח) - מאכל הענוה, **על כל זה יעמול האיש הישראלי תמיד.**

ברם חלילה שידמה כי השיג את התמימות, ווייל אויב יא איז ביטער, אדרבה, תמיד ידע כי עדיין רחוק הוא מן השלימות ועבודה נכונה לפניו, **ער זאל זיך**

הוא החזיק עצמו ל'חסיד', הוא ז"ל העיד בעצמו - **וכפי ששמעתי מהרה"צ ר' מרדכי דב הברשטאם זצ"ל, - כי מעט יראת שמים שבו** (כן אמר הוא - ברוב ענוותנותו) **ינק מהספר הקדוש 'עמק תפילה' להרה"ק מטשערקאס זי"ע, בה קבע עמו אביו סדר לימוד לפני התפילה. הוא לא התבייש במקורו החסיד...'**

בחג המצות...

ה'סטייפלער' היה מוכר את חמצו מידי שנה אצל אבה"ק זי"ע, בשנת תשל"ב, בימי השבעה על זקיה"ק זי"ע, מכרתי אני את החמץ במקום אבי, ואז בא למכור אצלי.

זקיה"ק האמ"ח זי"ע היה מחשיבו מאוד, מידי ערב פסח היה שולח לו ג' מצות מצוה שהיו מאוד חשובים בעיניו. ושמעתי מהרב ר' אליעזר דוד^ה (פרידמן) זצ"ל כי בשנה אחת בשעות המאוחרות בערב פסח, כאשר זקיה"ק איחר באותה שנה לשלוח המצות, והנה רא"ד עובר ברחוב חזו"א, ושומע איך ה'סטייפלער' צועק לעבר חתנו מרחוק [מתוך שמיעתו הלקויה היה צועק בקול] ברוב חדוה **"הרבי מויז'ניץ כבר שלח לי מצות!"**

^ה די היליגער טאטע האט זיך אסאך דארעך געשמוסט מיט ר' אליעזר דוד, שעות ארוכות, ער איז געוועהן זיין אורים ותומים, ער האט זיך נישט גערורט אן איהם. זכור לי שבעת שרא"ד נסע מארה"ק לאוסטרליה היה אבי נסער מאוד, בחור הייתי אז, והנה נכנס אבי ופונה אלי "רא"ד איז נישט דא, ואם מי אתייעץ מעתה"?!

שמהרו לתפוס ולקחת לעצמם משירי הצדיק - שבוודאי ישנו משמעות מוסר בהנהגה זו. והוא להרגיל את האדם בהנהגה ער זאל אריין כ'אפן, וכמו שידועים אז שאם תפס לעצמו שיריים - תפס, כן הוא גם בכל עבודת העולם בימי חלדו, אז מכ'אפט אריין יש לו בידו - ואם לא לא^א.

כל הנהגה בדרך הבעש"ט הק' יש לה משמעות ולימוד, רחמנות על אלו שעוד לא השיגו דרך קדושה זו, חבל על אלו שאין משכילים להבין שבכל פרט בדרך הבעש"ט הק' מונח יסוד ומשמעות לעבודה אמיתית.

נישט פֿאפן, לא ירמה עצמו שהוא בדרגה שאינה נכונה לו, ידע תמיד אשר 'לא תמנו'.

אחר ניגון 'כ'אפט אריין א וואדקע':

משמעות ניגון זה מוסר לאיש הישראלי, שיתפוס עולמו בידו, ירבה חיל במצות ובמעשים טובים עתה בחיים חיותו, כי בעולם הבא, עולם הגמול, לא תהא זאת בידו. אז מכ'אפט אריין כ'אפט מען אריין, אז נישט, האט מען נישט, ס'איז זייער ביטער!

שמעתי לאחרונה בדרך דרש מה שמרגלא בפומיה דחסידים אז מ'כאפט שיריים¹, ואשר כן ראו תמיד אצל חסידים

¹ כן שרים בשיר העתיק "מ'פארט צום רבין כ'אפן שריים".

^א ואפשר שהנהיגו הנהגה זו במילי דאכילה דייקא להראות שיש לעשותם בהעברה בעלמא, א בלאט גמרא קען מען נישט כ'אפן... יש ללמדה במתינות עד השגתה והבנתה...

אורה סלולה

לקט פניני הדרכה בענינים נבחרים
בסדר עבודת היום (מ)

תפילה - כ"ו | ביקוד אש - ט'

וזל"ק: דהנה עיקר עבודת ה' ותהילתו הוא בלב, שיותר ויותר ממה שהפה יכול לדבר הלב יכול לחשוב, וה' יודע מחשבות אדם (תהלים צד, יא). אמנם מהצורך לסדר שבחים ותהילות בפה דווקא הוא, למען יוכלו ללמד הבאים אחרינו הבאים לעבוד את ה', שאם לא היו מתפללין ומשבחין לה' אלא בלב, לא יהיה ניכר עבודת כזה לזולתו שיוכל ללמוד ממנו, על כן מן הצורך ללמוד ולהתפלל בפה, בכדי שיקחו מוסר הבאים לשמוע, בשמעם דברים יוצאים מן הלב בגודל אהבת ה' ויראתו, כן יעשו גם הם.

וזה הפירוש "הנסתרות לה' אלהינו", פירוש עבודת ה' ראוי שתהיה בהסתרה שהוא במחשבה שהוא היותר נסתר מבני אדם, "והנגלות", פירוש מפני זה התורה והתפילה היא בהתגלות, הוא "לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת", פירוש שילמדו בנינו לעבוד ה' ולעשות כל מצותיו ולהגות בתורתו, שאי אפשר ללמוד זה ממחשבת זולתו כי אם

האזינה תפילתי

והנה עיקר ויסוד בכל חלקי העבודה, ובפרט בעבודת התפילה - שהיא דבר שבלב כמו שדרשו חז"ל (תענית ב.) "ולעבדו בכל לבבכם - זו תפילה", הוא פנימיות הלב, רחמנא ליבא בעי. וכדמרגלא בפומיה דאבה"ק זי"ע לשון החסיד בספרו חובה"ל, (שער חשבה"נ חש' ט) "ודע אחי כי התפילה אינה כי אם כלות הנפש אל האלהים", בשעת התפילה על האדם לשוות בעיניו שכעת רק הוא ובוראו נמצאים בעולם, יזנח וישכח עולם ומלואו. ואם יחשוב האדם הלא מוטב שאצניע דרכי, אתפלל בהתלהבות הלב פנימה אשר יגעש אליו ית', ללא שום תנועה חיצונית וללא הרמת קול. אין זה מן הנכון, שכן על ידי שיתפלל בקול והתלהבות, גורם שאף חבריו יעשו כמוהו ויתפללו בחיות ובהתלהבות. וכה איתא בספה"ק מאור ושמש עה"פ (דברים כח, כט) "הנסתרות לה' אלקינו וגו",

הוא "כפרעה" מלשון התגלות שמגלה זאת, עם כל זה לא יחרה אף ה' כי הלא "אדני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח" רומז שהקב"ה מבקש מאתנו שיתרבו אחים ורעים לעבודתו, וזה אי אפשר רק אם נעשה בהתגלות, עכדה"ק (ויעוי"ש מה שמאריך לרמז במסורה ג"פ 'ונשמע').

ונאמר נא שמה (מקורו בשו"ע סי' ס"א ס"ד) שאמרו ה'קול מעורר הכוונה' - היינו כוונת אחרים גם כן - לצד כוונתו שלו, כי הלא מציאות החיים הוא שכשיראי ה' לומדים ומתפללים בהתלהבות וחמימות - העומדים סביבם מושפעים גם הם לעורר את נפשם אל ה', קו"ל נוט' וירם ק'רן ל'עמו, כאשר נשמע ברמה קול תורה ותפילה, אזי אפי' האנשים הפשוטים (עמו - בחי' גחלים עוממות) גם הם מתקרבים ומתרוממים להשי"ת ומרגישים התעלות והתרוממות בעבודתו ית', זיי שפירן א געפיל ביי א דאווענען.

בפרט האב הרוצה לשמש דוגמא ומופת לבניו, בוודאי אשר עליו להקפיד להראות התלהבותו חוצה, וכאשר תפילתו תהא בחיות ובהתלהבות, ברצינות ובכוונה - יראו זאת בניו וממנו ילמדו וכן יעשו - בסיעתא דשמיא..

תפילה לעני

ברם יזהר לבל יצא מן השורה חלילה, לא יהפוך את הטפל לעיקר - שתהא כל

מהנראה מתפילתו הזכה ולימוד תורתו כנ"ל, ע"כ, עיי"ש באורך.

תפילתן נשמעת

ובספה"ק עטרת ישועה לדו"ז זי"ע, עה"כ (בראשית מד, יח) "ויגש אליו יהודה וגו'", איתא וזל"ק: ע"ד מה שאומרים בתפילה "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי", היינו אשר אפילו הוא מלא וגדוש ביראת שמים בסתר במעמקי לבבו, עם כל זה צריך להיות גם בהתגלות, כי בסתר לבבו אינו יכול למשוך לבות בני ישראל לקרבם לעבודת השי"ת, כי אינם רואים שום עבדות שילמדו ממנו, אולם מי שהוא ירא שמים גם בנגלה ובתנועת האברים ובהתלהבות, מושך בזה ליבות בני ישראל, וממנו ילמדו וכן יעשו.

ובזה מפרש, "ויגש אליו יהודה", אין הגשה אלא תפילה, בעת שניגש האדם לפני הקב"ה בתפילתו, "ויאמר בי אדני" היינו הגם שבקרבי שורה שכינתו ית"ש, וזהו "בי אדני" בסתר, עם כל זה "ידבר נא עבדך דבר באזני אדני", היינו התפילה תהיה בדרך זה להשמיע באוזניהם ולהתפלל בתנועת האברים, "ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה", בל יחרה אף ה' מה שמתגלה פנימית לבבו להראות בפני בני אדם שהוא צדיק ויכול להגיע על ידי זה לידי פניות ולהתייחר במעשיו, וזה "כי כמוך" היינו מה שהאדם מדובק בך,

לגשמיות. לאחר התפילה, כשחילק הגבאי את ה'בילקעס' לסעודה, והנה אחד החסידים שגם הוא נדחק בין כולם לקבל 'בילקע', הרגיש בעצמו שפלות גדולה, על שרק לפני דקות ספורות, אחר התפילה המרוממת, דימה בעצמו שכל השייכות לגשמיות בטלה ממנו, והנה כבר שכח מההתעלות ונדחק לקבל אוכל.

לא נחה דעתו של אותו חסיד עד שנכנס ל'צמח', ושאלו לסיבת הדבר. נענה אא"ז ואמר: הלא זה מה שאמר דוד המלך בתהלים (קמה, כא) "תהלת ה' ידבר פי" - כשאני מדבר תהלת ה', "ויברך כל בשר" - אפילו הבשר הגשמי מתרומם אל קונו, ברם לאחר התפילה 'הבשר נשאר בשר'...

כוונתו ומטרתו להראות עצמו לזולת, כבר פרשו על כגון דא תלמידי הבעש"ט את מאה"כ (שמות כ, טו) "וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק", כלומר אם מתנועע האדם בהתלהבות רק למען יראה העם אבל לבו רחק ממנו, סימן הוא כי עדין רחוק הוא מן העבודה התמה...

כי אף עם עמד בתפילה והתלהב בדביקות עילאית אל לו להתגאות, יידע שעדיין דבוק בו החומר העכור. הלא נודע הסיפור מאא"ז ה'צמח צדיק' אשר פעם בתפילת שחרית, הלהיב אא"ז ורומם את קהל אנ"ש למדרגה כה גבוהה, עד שהתעלו לפסגות רוחניות, ודימו לעצמם שכבר אין להם שום נגיעה ושייכות

מקורות המאמר: ליש"ק ויחי תשע"ו, ס"ג וארא תשס"ה, ס"ג חיי שרה תש"ע, ס"ג משפטים תשס"ז, ליש"ק נצבים תשע"ט, ליש"ק אמור תשע"ו.

יו"ל ע"י

הועד להוצאת דא"ח

ממרוך אדמו"ר עט"ר שליט"א

תורת חיים 6 שיכון ויזניץ ב"ב

טלפקס: 03-9621659

כל הזכויות שמורות

לתרומות ולהנצחות ניתן לפנות למשרדי הועד

או לפל' 050-4132007